

Pinus mugo (Sosna górską, kosodrzewina, kosówka)

rodzina Pinaceae,

gromada Gymnospermae (nagonasienne, nagozalążkowe)

Pochodzi z gór środkowej i południowej Europy (do granicy 2500 m.n.p.m.). Krzew o wysokości do 3-4 metrów. Ma bardzo zmienny pokrój, zależny od podgatunku i siedliska, w którym żyje. Gałęzie ścielą się ku ziemi, ale ich wierzchołki wznoszą się ku górze. Starsze krzewy są luźno ugałęzione. Młode pędy są nagie, brązowe lub ciemnobrunatne, korowina na pniach i starszych gałęziach jest brązowoszara, niełuszcząca się, choć popękana. Igły ma gęsto osadzone na pędzie po 2 w pęczku, są one sztywne o długości 3-8 cm, ciemnozielone i błyszczące. Nie mają woskowego nalotu.

Roślina rozdzielнопłciowa, kwitnie w maju- czerwcu. Kwiaty męskie znajdują się u podstawy młodych pędów, są wrzecionowate o długości 10-15 cm, żółtożółte. Kwiaty żeńskie zaś w postaci purpurowo-czerwonych szyszeczek na krótkich szypułkach. Występują pojedynczo lub w grupach na wierzchołkach pędów rocznych. Owocem są szyszki - drobne, długości 2-7 cm, ciemnobrunatne, siedzące, osadzone pojedynczo lub po 2-3. Szyszki dojrzewają wiosną w trzecim roku po kwitnieniu. Szyszki przed dojzeniem są zielone, bez niebieskawego nalotu zaś dojrzałe są robią się cynamonowobrązowe. Tarczki łusek zmienne. Nasiona występują parzyście, są jajowate ze skrzydełkiem długości 15-20 mm. Kosówka jest stosunkowo wolno rosnąca i ma dużą łatwość do przystosowywania się do różnych, nawet krańcowych warunków siedliska. Dzięki temu ma szerokie zastosowanie.

Jest tolerancyjna, jeśli chodzi o gleby, doskonale udaje się na suchych, piaszczystych glebach (także na wydmach), na torfowiskach, na suchych wapiennych skałach, jak i na glebach żyznych, próchnicznych i glinkowatych. Rośnie dobrze w środowisku wilgotnym, lecz jest także wytrzymała na suszę. Nad morzem często jest wykorzystywana do umacniania piaszczystych wydm. Rozrasta się mocno, pokrywając je zwartymi zaroślami. W górach odgrywa także dużą rolę - powstrzymuje lawiny śnieżne i kamieniste oraz zapobiega erozji gleb. Jest także dość wytrzymała na zanieczyszczenia powietrza i może być uprawiana w miastach. Wymaga miejsc nasłonecznionych. Rozmnaża się bardzo łatwo przez nasiona, które obficie wytwarza. Ostatnio bardzo poszukiwane są niskie, wolno rosnące i zwarte formy tej sosny. Mają one szczególnie znaczenie jako rośliny stosowane do ogrodów skalnych i ogródków. Sosna górską jest gatunkiem bardzo zmiennym.

Jest ustawowo rośliną chronioną.